

Bouwen op vertrouwen.

**Onze keuzes voor een
fatsoenlijk Dordrecht**

INHOUDSOPGAVE

BOUWEN OP VERTROUWEN	3
Onze keuzes voor Dordrecht	4
<i>Wat hebben we bereikt?.....</i>	<i>4</i>
<i>Zorg en samenleving</i>	<i>4</i>
<i>Wonen en leefomgeving.....</i>	<i>4</i>
<i>Duurzaamheid en mobiliteit.....</i>	<i>4</i>
Top 10 CDA-prioriteiten.....	6
ONS KOMPAS	8
Solidariteit.....	8
Publieke gerechtigheid.....	8
Rentmeesterschap	8
Gespreide verantwoordelijkheid.....	8
1. Een betrokken gemeenschap	9
<i>Waar staan wij voor?</i>	<i>9</i>
<i>Cultuur, tradities en verenigingsleven.....</i>	<i>9</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>9</i>
<i>Voor en door iedereen</i>	<i>10</i>
<i>Bestaanszekerheid.....</i>	<i>10</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>10</i>
2. Een veilige stad.....	11
<i>Waar staan wij voor?</i>	<i>11</i>
<i>Veilige stad voor iedereen.....</i>	<i>11</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>11</i>
<i>Veilig wonen en leven</i>	<i>13</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>14</i>
<i>Maatschappelijke onrust en weerbaarheid.....</i>	<i>15</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>15</i>
<i>Asiel en integratie</i>	<i>16</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>16</i>
3. Een gezonde samenleving.....	17
<i>Waar staan wij voor?</i>	<i>17</i>
<i>Sport en beweging</i>	<i>17</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>18</i>
<i>Preventie.....</i>	<i>19</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>19</i>
<i>Wonen en zorg.....</i>	<i>20</i>
<i>Onze keuzes en ambities.....</i>	<i>20</i>

<i>Zorgen doen we samen</i>	21
<i>Onze keuzes en ambities</i>	21
<i>Jeugdzorg</i>	22
<i>Onze keuzes en ambities</i>	22
<i>Onderwijs</i>	23
<i>Onze keuzes en ambities</i>	23
4 Goede huisvesting en woningbouw	25
<i>Waar staan wij voor?</i>	25
<i>Woningbouw</i>	25
<i>Onze keuzes en ambities</i>	26
<i>Elke buurt een kloppend hart</i>	27
<i>Samen met andere bouwen</i>	27
<i>Onze keuzes en ambities</i>	27
<i>Parkeren</i>	29
<i>Onze keuzes en ambities</i>	29
5. Een duurzame en bedrijvige stad	30
<i>Waar staan wij voor?</i>	30
<i>Een leefbare stad</i>	30
<i>Onze keuzes en ambities</i>	30
<i>Afvalinzameling, scheiding- en hergebruik</i>	32
<i>Onze keuzes en ambities</i>	32
<i>Verduurzaming en energietransitie</i>	33
<i>Onze keuzes en ambities</i>	33
<i>Mobiliteit en infrastructuur</i>	34
<i>Onze keuzes en ambities</i>	34
<i>Een bedrijvige stad</i>	35
<i>Onze keuzes en ambities</i>	35
6. Betrouwbare en nabije overheid	36
<i>Waar staan wij voor?</i>	36
<i>Betrouwbaar</i>	36
<i>Onze keuzes en ambities</i>	36
<i>Nabij en menselijke maat</i>	37
<i>Regionale samenwerking</i>	37
<i>Onze keuzes en ambities</i>	37
ONZE KANDIDATEN	38-44

Bouwen op vertrouwen 2026-2030

Dordrecht is een stad van mensen die naar elkaar omzien. Van wijken met karakter, verenigingen vol leven, vrijwilligers met een liefdevol hart en gezinnen die hun plek zoeken. Juist in deze tijd is het belangrijk om vast te houden aan wat ons bindt: fatsoen, verantwoordelijkheid en vertrouwen in elkaar.

In dit verkiezingsprogramma laat het CDA Dordrecht zien waar wij voor staan: **betaalbaar wonen, fatsoenlijke zorg en goed onderwijs met gelijke kansen voor ieder kind**. Wij kiezen niet voor scherpe tegenstellingen, maar voor samenwerking met inwoners, organisaties en ondernemers.

Voor **jongeren** willen we een stad waarin je kansen krijgt, je stem gehoord wordt en je als starter betaalbaar kunt wonen. Voor **gezinnen** bouwen we aan buurten waar je veilig kunt opgroeien, met onderwijs dat kansen schept en waar school en sportvereniging dichtbij zijn.

Voor **ouderen** maken we ruimte om waardig oud te worden, met toegankelijke zorg, passende woningen en oog voor eenzaamheid.

We staan pal voor onze **verenigingen en vrijwilligers**. Zij maken het verschil in sport, cultuur en zorgzaamheid. En we kiezen voor een ruimhartige aanpak van **armoede, eenzaamheid en dakloosheid** zodat niemand buitenspel staat.

Het CDA staat voor **betrouwbaar bestuur** en een **verbonden, fatsoenlijke samenleving**. En even persoonlijk: dat is waarom ik over het CDA zeg 'die partij die past bij mij'. Vanuit **respect** en **positiviteit** geef ik al vele jaren -eerst als raadslid, later wethouder- invulling aan goede samenwerking met vele partijen in deze stad. **Hard werkend** aan fatsoenlijk wonen, zorg, onderwijs, veilige en leefbare wijken, etc. **Dat karwei zet ik graag voort**.

Niet de harde, populistische toon, maar het betrouwbare doen kenmerkt mijn manier van werken. En die stijl zie ik terug in **al die enthousiaste vrouwen en mannen** op onze mooie, diverse kandidatenlijst.

Wij hopen op en vragen om uw vertrouwen. Om uw stem. Vanwege ons hoopvolle programma, onze fatsoenlijke stijl en onze bij de samenleving betrokken kandidaten met het hart op de goede plaats. En de handen uit de mouwen.

Samen met u blijven we bouwen aan een Dordrecht waarin **iedereen meetelt, meedoet** en zich thuis mag voelen.

Wim van der Kruijff
Lijsttrekker CDA Dordrecht

Onze keuzes voor Dordrecht

Dordrecht is de stad van alle Dordtenaren. Het CDA Dordrecht wil dat de gemeente vertrouwen geeft aan inwoners, bedrijven en verenigingen. Zo kunnen we samen bouwen aan een mooie stad en een sterke samenleving.

Het CDA Dordrecht staat voor **betrouwbare en fatsoenlijke politiek**. We zijn trots op onze raadsleden en wethouders. Zij zijn betrokken, werken hard en boeken resultaten. Ze zijn ook eerlijk over wat wel en niet is gelukt. Vanuit dat vertrouwen bouwen we verder met dit verkiezingsprogramma.

Bouwen op vertrouwen – onze keuzes voor een fatsoenlijk Dordrecht!

Dit programma bouwt voort op het programma *Samen zorgen voor elkaar* van de vorige verkiezingen. Het CDA is trots op wat er in de afgelopen periode is bereikt.

Wat hebben we bereikt?

In de **afgelopen raadsperiode** heeft het CDA, samen met anderen, belangrijke resultaten geboekt.

Zorg en samenleving

- Door de inzet van het CDA kunnen kinderen uit gezinnen met lage inkomens **gratis sporten** via de Dordtpas. Zo krijgt ieder kind de kans om mee te doen.
- Het **armoedebeleid** is ruimhartig voortgezet en laat goede resultaten zien.
- Ondanks bezuinigingen zijn voorzieningen zoals de **Drechthopper** en de scootmobiel bereikbaar gebleven.
- **Inclusieve speelplekken** zijn behouden en speeltuinverenigingen krijgen ondersteuning om hun rol in de wijk te blijven vervullen.
- Het Dordts **leerprogramma** vergroot de kansen voor veel Dordtse kinderen.

Wonen en leefomgeving

- Het CDA heeft zich ingezet voor meer **woonmogelijkheden** door het splitsen en aanpassen van woningen makkelijker te maken. **Regels** die dit belemmeren, worden aangepakt zodat meer mensen in Dordrecht kunnen blijven wonen.
- Met het **Maasterras** is ruimte ontstaan voor de bouw van ruim **2.000 woningen**. Tegelijk kwam het CDA op voor een fatsoenlijke behandeling van huidige bewoners die door dit project hard worden geraakt.
- We waren en zijn kritisch op de **plannen** voor de **Knoop Gezondheidspark/Leerpark**, waar tennisverenigingen en het schippersinternaat dreigen te verdwijnen voor woningbouw.
- De realisatie van het eerste **Knarrenhof** in Amstelwijck is gestart. Zo krijgen ouderen een prettige woonomgeving met privacy én de gezelligheid van burens die elkaar vrijwillig helpen.

Duurzaamheid en mobiliteit

- We hebben ons ingezet voor betere **fietsinfrastructuur**, zodat de fiets een logisch en aantrekkelijk vervoermiddel wordt in Dordrecht.

- Automobilisten kunnen binnenkort zonder vergunning hun **elektrische auto opladen** via hun eigen aansluiting op de openbare weg. Dit is een praktische stap richting **duurzaamheid**.

En we zijn ook eerlijk: nog niet alles is gelukt. Niet alles wat we ons hadden voorgenomen, is gerealiseerd. Sommige plannen vragen meer tijd en er is werk blijven liggen. Daarom kiest het CDA Dordrecht opnieuw voor verantwoordelijkheid, fatsoen en vertrouwen als weg vooruit.

We maken keuzes, omdat niet alles tegelijk kan. We helpen elkaar waar het kan en spreken elkaar aan waar dat nodig is. Zo blijven we bouwen aan een eerlijk en betrouwbaar Dordrecht.

In dit verkiezingsprogramma leest u wie wij zijn, waar wij voor staan en welke keuzes wij maken voor Dordrecht. ***Bouwen op vertrouwen – onze keuzes voor een fatsoenlijk Dordrecht!*** gaat over **oplossingen** voor de problemen van nu én over **zorg** voor de toekomst. **Over wonen, veiligheid** en hoe we met elkaar omgaan in straat, buurt en wijk. Over omzien naar elkaar. En over hoe we Dordrecht willen doorgeven aan onze kinderen, kleinkinderen en iedereen die na ons komt

Top 10 CDA-prioriteiten

- 1** **Voor iedereen woonruimte, jong en oud** - Van starter tot gezin en senior.
We pakken dakloosheid aan. Niemand mag onvrijwillig op straat slapen, in een auto of noodgedwongen bij anderen.
 - a. Woningbouw voor verschillende doelgroepen.
 - b. Doorstroming op de woningmarkt stimuleren.
 - c. Zorgen voor voldoende opvang, doorstroomwoningen en woonbegeleiding.
- 2** **Veilig wonen, werken en uitgaan in Dordrecht**
Met extra aandacht voor meisjes, vrouwen en kwetsbare groepen.
 - a. Stevige aanpak van huiselijk geweld, femicide, kindermishandeling, discriminatie en straatintimidatie.
 - b. Uitbreiding van cameratoezicht waar dat nodig is.
 - c. Een gezamenlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- 3** **Elk jaar 1.000 woningen toevoegen in Dordrecht**
Leegstand wordt aangepakt. Als panden leeg blijven staan zonder goede reden, kan een leegstandsheffing worden ingezet.
 - a. Het splitsen en optoppen van bestaande gebouwen (1 of 2 extra verdiepingen) mogelijk maken.
 - b. Nieuwbouw met 30% sociale huur en tweederde betaalbare woningen.
- 4** **Iedere wijk heeft goede basisvoorzieningen**
 - a. Voorzieningen voor zorg, onderwijs, cultuur en samenleven.
 - b. Voldoende groen en natuur voor recreatie, sport en gezondheid.
 - c. Genoeg mogelijkheden voor senioren om in de wijk te blijven wonen, zelfstandig of met zorg dichtbij.
- 5** **Een sterke lokale en regionale economie**
Door betere samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijven.
- 6** **Een leefbare en duurzame stad voor prettig wonen**
Duurzame oplossingen stimuleren vanwege klimaatverandering en extreem weer.
 - a. PFAS en andere vervuiling aanpakken: nul uitstoot en de vervuiler betaalt.
 - b. Zwerfafval en afvaldumping tegengaan door afval inzamelen makkelijker en betaalbaar te maken.
- 7** **Bestaanszekerheid vergroten en armoede bestrijden**
 - a. Blijven inzetten op de gratis Dordtpas voor mensen met een laag inkomen.
 - b. Initiatieven voor schuldhulp en omgaan met geld ondersteunen.
 - c. Het huidige ruimhartige armoedebeleid voortzetten.
- 8** **Meer ruimte voor inwoners en initiatieven**
Door te bouwen op vertrouwen.
 - a. Minder regels, procedures en voorschriften.
 - b. Eén fysiek loket voor hulp bij ingewikkelde regels en verplichtingen.

9

Eenzaamheid tegengaan en sociaal isolement voorkomen

Door organisaties en initiatieven die hieraan werken praktisch en financieel te ondersteunen.

10

Veiligheid vergroten en weerbaarheid versterken

Door het vervoer van gevaarlijke stoffen door de stad te beperken en goed voorbereid te zijn op mogelijke maatschappelijke ontwrichting.

Ons Kompas

Het CDA geeft met *Bouwen op vertrouwen* een duidelijke richting aan het beleid. We werken dit uit in zes thema's. Deze thema's geven antwoord op actuele maatschappelijke vragen en lokale zorgen. Ze horen bij elkaar en versterken elkaar. Samen zijn ze nodig voor de groei en bloei van Dordrecht en de regio.

1. Een betrokken gemeenschap.
2. Een veilige stad.
3. Een gezonde samenleving.
4. Goede huisvesting en woningbouw.
5. Een duurzame en bedrijvige stad.
6. Een betrouwbare en nabije overheid.

Deze thema's zijn niet zomaar gekozen. Ze komen voort uit de christendemocratische uitgangspunten van het CDA.

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokkenheid van inwoners en ondernemers. Zo versterken we de verbondenheid in de stad. We willen voorkomen dat mensen langs elkaar heen leven en stimuleren contact tussen verschillende groepen. Betrokkenheid tussen jong en oud en tussen arm en rijk zorgt voor meer samenhang. We leven niet alleen voor onszelf, maar met en voor elkaar. De overheid zorgt voor een basis van sociale zekerheid. Iedereen moet toegang hebben tot zorg, onderwijs en inkomen. Daarbij houden we altijd oog voor de menselijke maat en voor de onderlinge verbondenheid tussen mensen.

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat voor een sterke rechtsstaat. Die is nodig om de waardigheid van mensen te beschermen. De overheid zorgt ervoor dat samenleven mogelijk is voor iedereen. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en biedt zekerheid. Zij treedt op tegen onrecht en doet dat eerlijk en zorgvuldig. Ook heeft de overheid een verantwoordelijkheid voor mensen die kwetsbaar zijn of afhankelijk van hulp.

Rentmeesterschap

Het CDA voelt zich verantwoordelijk voor natuur en cultuur, vanuit verbondenheid tussen generaties. We hebben deze wereld gekregen van eerdere generaties en geven haar door aan de generaties na ons. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd. Ook financieel. Alleen beheren is niet genoeg. Om een betere samenleving achter te laten, zijn creativiteit, durf en vernieuwing nodig.

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van wat mensen zelf doen. Inwoners, buurten, sportclubs, kerken, geloofsgemeenschappen, scholen, instellingen en bedrijven leveren allemaal hun eigen bijdrage aan de samenleving. De overheid geeft deze mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar zij goed in zijn. Andersom geven inwoners de overheid het vertrouwen om haar taken goed uit te voeren. Vertrouwen is daarom een belangrijk uitgangspunt. Niet alles hoeft vastgelegd te worden in regels. Mensen en bedrijven weten vaak zelf hoe zij problemen het beste kunnen aanpakken.

1. Een betrokken gemeenschap

Waar staan wij voor?

Wij geloven in sterke gemeenschappen. Dat zijn plekken waar mensen naar elkaar omzien en waar niemand op iemand neerkijkt. Iedereen moet zich verbonden kunnen voelen met de eigen buurt en omgeving, ongeacht achtergrond, geartheid, cultuur of overtuiging. We vinden ook dat iedereen verantwoordelijkheid draagt voor de leefomgeving.

In onze **Dordtse cultuur** organiseren mensen zich vaak in clubs, verenigingen, kerken en eigen initiatieven. Deze groepen zijn belangrijk, omdat zij mensen met elkaar verbinden.

Cultuur, tradities en verenigingsleven

Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als belangrijke bronnen van inspiratie en kracht, zeker in tijden van onzekerheid. We willen **kunst en cultuur** beter toegankelijk maken. Zo kan elke inwoner, jong en oud, zich verbonden voelen met onze geschiedenis en tradities. Inwoners kunnen die tradities ook zelf verrijken en doorgeven aan volgende generaties.

Verenigingen zijn daarbij onmisbaar. Ze brengen mensen bij elkaar en zorgen voor solidariteit. Daarom steunen wij verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap.

Vrijwilligers zijn voor het CDA van grote waarde. Zij geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en zorgen dat de samenleving blijft bloeien. Dordrecht heeft veel vrijwilligers. We zetten ons actief in voor vrijwilligersbeleid, zodat we hun inzet erkennen en ondersteunen.

Bibliotheken zijn belangrijke plekken om elkaar te ontmoeten en zijn ook digihubs. We sluiten geen vestigingen. We versterken taalhulp, digitale hulp en voorleesactiviteiten. Bibliotheken blijven laagdrempelige ontmoetingsplekken tegen eenzaamheid.

Onze keuzes en ambities

1. We maken een apart **loket** voor vrijwilligersorganisaties, kerken, clubs en verenigingen. Daar kunnen zij praktische hulp krijgen bij **vergunningen, regels en procedures**.
2. We zetten ons in voor **minder regels** en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties.
3. We stimuleren samenwerking tussen organisaties die met vrijwilligers werken, zodat zij waar mogelijk vrijwilligers kunnen delen.
4. Organisaties worden aangemoedigd om de **maatschappelijke diensttijd** mogelijk te maken. Zo kunnen tekorten aan vrijwilligers deels worden opgevangen.

Voor en door iedereen

Eenzaamheid raakt jong en oud. Het gaat daarbij niet alleen om weinig contact, maar vooral om het gevoel dat je er niet bij hoort. Het CDA vindt dat het voorkomen van eenzaamheid een **gezamenlijke taak** is van gezinnen, buurt, verenigingen, scholen, kerken en de gemeente.

We willen dat iedereen kan meedoen via sport, cultuur, onderwijs en werk. Het helpt als eenzaamheid vroeg wordt gezien, bijvoorbeeld door huisartsen, wijkteams en scholen. Laagdrempelige initiatieven, zoals maatjesprojecten, buurthuizen en verenigingen, maken daarbij het verschil. In Dordrecht zetten we in op sterke buurten, ontmoetingsplekken en steun voor mantelzorgers. **Samenredzaamheid** begint dichtbij: met steun van familie, burens en vrijwilligers.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is de basis voor een gelukkig, gezond en stabiel leven. Als je elke maand moet vechten om de huur, energierekening of boodschappen te betalen, is er minder ruimte voor gezondheid en om mee te doen.

Het CDA staat voor **vaste grond onder de voeten**: een eerlijke beloning voor werk, grip op schulden, betaalbaar wonen en goede toegang tot zorg en ondersteuning. Landelijk betekent dit duidelijke regels en minder stapeling van kosten. Lokaal betekent dit: snelle en **toegankelijke hulp** bij geldzorgen, **samenwerken** met werkgevers en woningcorporaties, en één loket waar mensen echt worden geholpen.

Onze keuzes en ambities

1. We voorkomen eenzaamheid met sterke wijken, verenigingen en maatjesprojecten.
2. We steunen mantelzorgers en ontmoetingsplekken in elke wijk.
3. We bieden vroeg hulp bij geldzorgen en schulden, via een herkenbaar en toegankelijk loket.
4. We zorgen voor betaalbaar wonen en kansen op werk of dagbesteding voor iedereen.

2. Een veilige stad

Waar staan wij voor?

Veiligheid is een voorwaarde voor een sterke gemeenschap. Voor het CDA betekent veiligheid meer dan alleen handhaving

Iedereen moet zich veilig voelen in Dordrecht. Thuis, op straat, in de buurt en online. Veiligheid is een basisvoorwaarde om goed te kunnen wonen, werken en samenleven. De overheid heeft hierin een duidelijke taak, maar veiligheid maken we ook samen met inwoners, organisaties en ondernemers.

Veilige stad voor iedereen

Het CDA wil dat Dordrecht een veilige stad is voor iedere inwoner. Daarbij hebben we extra aandacht voor **kinderen, vrouwen en meisjes en LHBTI+-personen**. Scholen en (sport)verenigingen spelen een belangrijke rol in het signaleren van onveilige situaties. Zij verdienen ondersteuning bij deze taak.

De gemeente zorgt voor goede ondersteuning van kwetsbare groepen en voor een effectieve aanpak van discriminatie. Voor nieuwkomers geldt dat **integratie en inclusie** betekenen dat zij actief meedoen in de samenleving en daarvoor voldoende kansen krijgen. Daarbij gaan we uit van de waarden en normen die in Nederland gelden.

We hebben steeds vaker te maken met mensen met verward gedrag. Zij kunnen overlast veroorzaken en een gevaar vormen voor zichzelf of anderen. Het CDA vindt het verantwoord dat inwoners die ernstig gevaar veroorzaken, zo nodig gedwongen tijdelijk uit huis kunnen worden geplaatst. Zo kunnen schrijnende situaties worden doorbroken.

Iedere inwoner heeft recht op een veilige en rustige woonplek. Dat vraagt ook om voldoende passende woonvormen voor mensen met psychische of psychiatrische problemen. Er moeten genoeg plekken zijn voor noodopvang, nachtopvang en tijdelijke huisvesting. Wie in nood aanklopt, moet worden opgevangen.

De opvang van kwetsbare mensen doen we samen met omliggende gemeenten. Als dat nodig is, spreken we deze gemeenten aan op hun verantwoordelijkheid. Zorg voor kwetsbare inwoners stopt niet bij de stadsgrens. Dit vraagt om een sterke sociale basis en blijvende samenwerking met sociaal-maatschappelijke partners.

Onze keuzes en ambities

1. We pakken **huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie** stevig aan met laagdrempelige meldpunten, specifieke aandacht voor **femicide**, vroege signalering en goede opvang voor vrouwen en kinderen.
2. We zetten ons in voor verlengen na 2026 van het regenbooggemeente-schap van Dordrecht.
3. We geven prioriteit aan een **toegankelijke openbare ruimte**, met inclusieve speelplekken en veilige mobiliteit voor mensen met een beperking.

← Terug naar inhoudsopgave

4. We zorgen voor een veilig Dordrecht voor iedereen, in het bijzonder voor LHBTI+-personen, en maken aangifte van geweld, pesterijen en intimidatie makkelijker en belangrijker.
5. We pakken **straatintimidatie en discriminatie** stevig aan en zorgen dat meldingen en aangiftes serieus worden genomen en beter worden gevolgd.
6. We investeren in onvoorwaardelijke woonplekken voor inwoners met meervoudige problematiek, zodat zij stabiel kunnen wonen en overlast wordt verminderd.
7. We maken gedwongen uitzetting mogelijk bij ernstig gevaar en zorgen voor voldoende reguliere en crisisopvang, inclusief uitbreiding van kleinschalige woonvormen zoals Merwedehuisjes of Skaeve Huse in de regio.
8. We werken structureel samen met sociaal-maatschappelijke partners, zoals het Leger des Heils, Samen Dordt en het Diaconaal Aandachtscentrum, en spreken omliggende gemeenten aan op hun verantwoordelijkheid.

Veilig wonen en leven

Het CDA wil dat het veilig is in de buurt waar we leven. De samenleving verandert snel. Dat kan spanning en onrust geven. Polarisation, bedreigingen en wantrouwen ondermijnen het samenleven. Het CDA vindt het belangrijk dat mensen met elkaar in gesprek blijven en dat verschillen bespreekbaar zijn.

We versterken de weerbaarheid van inwoners tegen online haat, nepnieuws en intimidatie. Ook scholen en verenigingen spelen hierin een belangrijke rol.

Het CDA wil dat iedereen **veilig** kan **wonen** in de buurt waar hij of zij leeft. Voor een veilige buurt zorgen we samen. In een veilige buurt kennen mensen elkaar, houden ze een oogje in het zeil en spreken ze elkaar aan als dat nodig is. Simpele dingen helpen daarbij, zoals elkaar groeten of een praatje maken met burens.

Een **veilige buurt** is ook een buurt die netjes en goed verlicht is. Samen gaan we verloedering tegen en ruimen we zwerfafval op. In zo'n omgeving voelen mensen zich veilig en durven zij ook 's avonds laat met een gerust gevoel over straat te gaan.

Niet alleen inwoners zorgen voor een veilige leefomgeving. Ook de overheid heeft hierin een belangrijke taak. De overheid is verantwoordelijk voor het handhaven van de openbare orde en moet stevig **optreden** tegen criminaliteit, bedreigingen en overlast. Dat gebeurt met steun van inwoners die alert zijn en signalen doorgeven.

Het CDA vindt een zichtbare wijkagent belangrijk. Een wijkagent die volledig aanwezig is in de wijk, bekend is bij bewoners en aanspreekbaar is voor jongeren en volwassenen. Door **jongerenwerkers** in de wijken te houden, zorgen we voor rolmodellen die problemen vroeg herkennen en helpen voorkomen.

Het CDA maakt zich zorgen over illegale prostitutie en andere vormen van uitbuiting. Hier willen we een einde aan maken met een strenge aanpak. Slachtoffers van uitbuiting verdienen aandacht, bescherming en passende opvang. Door preventie en voorlichting willen we voorkomen dat nieuwe slachtoffers ontstaan.

Daders en klanten van uitbuiting moeten harder worden aangepakt en deze zaken moeten een hogere prioriteit krijgen. Tegelijk is goede hulp nodig voor slachtoffers om uit onveilige situaties te komen. Met preventie en voorlichting willen we voorkomen dat meisjes in handen vallen van loverboys. Daarbij **werken** we **samen** met **organisaties** zoals Fier! en Filomena.

Ouderen worden op latere leeftijd kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook online. Denk aan babbeltrocs aan de deur of digitale oplichting waarbij bankgegevens worden buitgemaakt. Dit tast het **gevoel van veiligheid** aan en leidt vaak tot schaamte. Het CDA wil gerichte voorlichting voor **ouderen** en extra aandacht voor meldingen en aangiftes. Zo versterken we hun zelfvertrouwen en zelfredzaamheid.

Risico's komen niet alleen voort uit criminaliteit. Ook het vervoer van gevaarlijke stoffen vormt een risico voor inwoners van Dordrecht. Via weg, spoor en water worden dagelijks **gevaarlijke stoffen** vervoerd. Het CDA wil samen met buurgemeenten blijven lobbyen voor verbeteringen. Voor de Brabantlijn werken we samen met gemeenten als Breda, Tilburg en Eindhoven, waar deze treinen ook door dichtbevolkte gebieden rijden.

Onze keuzes en ambities

1. We pakken **ondermijnende criminaliteit** integraal aan door samenwerking tussen politie, justitie en andere partners onder regie van de burgemeester.
2. We zetten de Wet Bibob maximaal in om georganiseerde criminaliteit te voorkomen en eerlijke ondernemers te beschermen.
3. We willen meer **zichtbare** en **aanspreekbare wijkagenten** die bekend zijn in de wijk.
4. We ondersteunen **veiligheidsinitiatieven van inwoners**, zoals buurtpreventieteams en buurtapps.
5. We willen **geen coffeeshops** in woonwijken en zetten in op het verminderen van het aantal coffeeshops.
6. We **handhaven strenger op mensenhandel en uitbuiting** en ondersteunen uitstapprogramma's voor prostituees.
7. We zorgen dat ondersteuning en zorg voor mensen met verward of onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet door betere samenwerking tussen politie, gemeente en zorgverleners.
8. We willen **cameratoezicht uitbreiden** waar dat helpt bij het voorkomen van criminaliteit en het opsporen van daders.
9. We geven gerichte **voorlichting** aan **ouderen** over **babbeltrucs** en online oplichting en zorgen voor een fysiek meldpunt of loket.
10. We lobbyen samen met buurgemeenten en gemeenten langs de Brabantlijn in Den Haag en Brussel om het vervoer van **gevaarlijke stoffen en gifreinen** door onze woonwijken te stoppen.

Maatschappelijke onrust en weerbaarheid

Maatschappelijke onrust is op veel plekken zichtbaar. Denk aan bestaanszekerheid, tekorten op de arbeidsmarkt, energievoorziening, klimaatverandering, internationale spanningen en vluchtelingenstromen. Veel van deze problemen kunnen inwoners niet alleen oplossen. Daarom moet de overheid hier regie nemen en richting geven.

Tegelijk begint een **weerbare samenleving** bij mensen zelf. Bij inwoners die verantwoordelijkheid nemen, voor elkaar zorgen en elkaar helpen als dat nodig is. Zo ontstaat een samenleving die tegen een stootje kan. Het CDA ziet ook de dreiging van hybride oorlogsvoering en vindt het belangrijk om onze **paraatheid** hiertegen te versterken.

Het CDA wil dat inwoners, verenigingen en bedrijven met goede ideeën en **buurtinitiatieven** de ruimte krijgen om bij te dragen aan oplossingen. Initiatieven in de buurt die helpen bij het omgaan met noodsituaties moeten de kans krijgen om te groeien. Zo weten inwoners wat ze kunnen doen en op wie ze kunnen rekenen als het erop aankomt.

Inwoners kunnen zich bijvoorbeeld voorbereiden door een noodpakket samen te stellen. Daarmee kunnen zij zich in de eerste 72 uur na een noodsituatie zelf redden. Goed **contact met burens** draagt ook bij aan weerbaarheid. Samenwerken in noodsituaties verloopt dan beter en het vergroot het begrip voor elkaar. Wijk- en straatgerichte initiatieven helpen om mensen met elkaar te verbinden en verschillen te overbruggen.

Onze keuzes en ambities

1. We accepteren **geen intimidatie, bedreiging of geweld** tegen hulpverleners en (politieke) ambtsdragers en vervolgen daders strafrechtelijk en civielrechtelijk. We verhalen alle kosten op de daders, van ziekteverzuim tot slachtofferzorg.
2. We ondersteunen inwoners en ondernemers bij het verbeteren van hun digitale veiligheid door voorlichting en campagnes te organiseren en voeren actief beleid om digitale criminaliteit tegen te gaan.
3. We versterken de maatschappelijke weerbaarheid van inwoners en ondernemers door ons voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen en bedreigingen voor de samenleving.
4. We zetten samen met de veiligheidsregio buurtcrisisteams op van inwoners die kunnen worden ingezet bij rampen en crises en betrekken de hele samenleving bij veiligheid en crisisbeheersing.
5. We ondersteunen de landelijke bewustwordingscampagne om inwoners voor te bereiden op noodsituaties en stimuleren het in huis hebben van een noodpakket voor de eerste 72 uur.

Asiel en integratie

In een tijd waarin tegenstellingen toenemen, kiest het CDA voor verbinding. Verantwoordelijkheid en solidariteit staan centraal bij het bieden van een veilige plek aan vluchtelingen. Tegelijk houden we oog voor de belangen en draagkracht van alle inwoners. Dat is een dubbele verantwoordelijkheid die soms spanningen met zich meebrengt.

Het aantal mensen dat opvang nodig heeft, is groter dan wat we aankunnen. Daarom kijken we niet alleen naar aantallen, maar vooral naar de kwaliteit van de opvang. We moeten rekening houden met wat de samenleving kan dragen. Als die grenzen worden overschreden, komt goede integratie in het gedrang en wordt de druk op zorg, onderwijs en maatschappelijke organisaties te groot.

Ook bij arbeidsmigratie zijn deze zorgen groot. Het is belangrijk om duidelijk te zijn over welke arbeid we willen en kunnen aantrekken. Daarbij ligt de verantwoordelijkheid vooral bij de landelijke overheid, ook in Europees verband. Voor gemeenten gaat het niet alleen om een bed, maar om fatsoenlijke huisvesting en voldoende voorzieningen. Niet alleen een huis, maar ook een thuis.

Hoewel gemeenten weinig invloed hebben op de instroom, heeft het CDA wel een duidelijke visie op integratie. Het is belangrijk dat vluchtelingen, arbeidsmigranten en andere nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Wie de taal spreekt, kan hulp vragen, hulp bieden en meedoen.

Werk en vrijwilligerswerk spelen hierbij een belangrijke rol. Door deelname aan werk, sport en andere activiteiten ontstaan gezamenlijke belangen en groeit wederzijds begrip. Ook toegang tot onderwijs, ontspanning en goede zorg is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Zo kunnen we mensen op de vlucht op een goede en veilige manier opvangen: ruimhartig en barmhartig, met oog voor rechten én plichten.

Onze keuzes en ambities

1. We zetten in op fatsoenlijke huisvesting van arbeidsmigranten en pakken malafide verhuurders, uitzendbureaus en werkgevers hard aan.
2. We nemen onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen en zorgen voor fatsoenlijke opvang van vluchtelingen en ontheemden in het nieuwe AZC, binnen de grenzen van onze verantwoordelijkheid.
3. We nemen zorgen van omwonenden en omliggende bedrijven bij opvanglocaties serieus en maken afspraken over extra toezicht op veiligheid en openbare orde.
4. We ondersteunen actief maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan integratie tussen Dordtenaren en nieuwkomers, zoals taalmaatjes, begeleiding naar werk, vrijwilligersprojecten en bijlessen, samen met organisaties zoals Samen Dordt, buurthuizen, verenigingen en geloofsgemeenschappen.
5. We willen dat het grootste deel van de nieuwkomers binnen twee jaar actief meedoet in de lokale gemeenschap.

3. Een gezonde samenleving

Waar staan wij voor?

Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Het gaat erom dat mensen zich goed voelen, kunnen meedoen en zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Het CDA wil dat zorg en ondersteuning dichtbij en toegankelijk zijn, vooral voor mensen die dit het hardst nodig hebben.

Voor een gezonde samenleving zijn volgens het CDA een aantal voorwaarden nodig. Goed onderwijs, bestaanszekerheid en een gezonde leefomgeving zijn daarbij belangrijk. Ook moet iedereen toegang hebben tot zorg en sport, zodat mensen gezond kunnen opgroeien, ouder worden en mee kunnen doen in de samenleving.

Gezond leven is belangrijk voor iedereen. Toch is dat niet voor iedereen vanzelfsprekend. Gezond leven kan duur zijn en vraagt inzet. Een avond thuis op de bank is vaak goedkoper en makkelijker dan elke week sporten bij een vereniging. Daarom is het belangrijk dat de gemeente samenwerkt met zorgverleners, scholen, verenigingen en vrijwilligers. Zo kunnen we problemen vroeg aanpakken en voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

Het CDA wil een gezonde gemeente waarin zorg en welzijn centraal staan. We zetten in op preventie en maken zorg en sport toegankelijk voor iedereen. Zo bouwen we samen aan een samenleving waarin mensen zich gesteund voelen en gezond kunnen leven.

Sport en beweging

Sport zorgt ervoor dat mensen bewegen en elkaar ontmoeten. Het is belangrijk dat kinderen al op jonge leeftijd met sport in aanraking komen. Sport is niet alleen een hobby, maar ook een plek om vrienden te maken en te leren wat verenigingen betekenen.

Het CDA wil sportverenigingen blijven ondersteunen, zodat zij hun belangrijke rol in de samenleving kunnen blijven vervullen. Verenigingen staan voor uitdagingen, zoals het vinden van goede accommodaties, voldoende trainers, vrijwilligers en bestuurders. Waar dat helpt, werken we aan samenwerking en het slim delen van accommodaties.

Dordt Sport breidt projecten uit voor trainersbegeleiding en professionalisering van verenigingen. Ook komt er extra ondersteuning voor bestuur en organisatie. Zo worden sportclubs sterker, beter voorbereid op de toekomst en prettige plekken om lid of vrijwilliger te zijn.

Sporten bij een vereniging kost vaak geld. Om sport voor iedereen bereikbaar te houden, wil het CDA de Dordtpas blijven inzetten voor mensen met een laag inkomen en hun kinderen. Wat we hierin de afgelopen jaren hebben bereikt, willen we voortzetten.

Het CDA wil buitensporten stimuleren. Dat kan door het aanleggen van fitnesscircuits en sporttoestellen in de openbare ruimte. Ook fietsbankjes in parken kunnen bewegen makkelijker maken.

Een zwembad in de buurt is belangrijk voor gezond leven. Daarom wil het CDA dat het Wantijbad en zwembad De Dubbel open blijven. Daar blijven we ons voor inzetten.

Gezond leven hoort ook bij gezond en duurzaam vervoer, zoals fietsen. In de afgelopen raadsperiode heeft het CDA samen met inwoners gekeken naar fietsen in Dordrecht. Met het initiatiefvoorstel *Fijn Fietsen*, dat door de gemeenteraad is aangenomen, is ingezet op een andere manier van denken. De fiets wordt het belangrijkste vervoermiddel voor korte afstanden in de stad, in plaats van de auto.

Om dit mogelijk te maken, stellen we de volgende maatregelen voor:

1. Het verbeteren van bekende onveilige fietssituaties.
2. Het aanleggen van vrijliggende fietspaden van minimaal 2,50 meter breed op doorgaande fietsroutes.
3. Het weren van speed pedelecs en bromfietsen van deze fietspaden; zij gebruiken de rijbaan.
4. Het verwijderen van paaltjes en andere obstakels op of naast fietspaden en het toepassen van veilige snelheidsremmende maatregelen, zoals een sinusdrempel over de hele wegbreedte.

Het CDA wil meer ruimte maken voor de fiets, ook als dat betekent dat andere weggebruikers minder ruimte krijgen. Dit kan bijvoorbeeld door smallere groenstroken of trottoirs, minder parkeerruimte of eenrichtingsverkeer. Deze keuzes worden per straat en situatie gemaakt, samen met bewoners en andere betrokkenen.

Om fietsinfrastructuur echt vanuit de fietser te ontwerpen, is een andere manier van denken nodig. Zo maken we de fiets een aantrekkelijk alternatief voor de auto. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk gecombineerd, zodat de stad niet onnodig lang open ligt.

Onze keuzes en ambities

1. We maken wandel- en fietspaden aantrekkelijker en veiliger, zodat meer mensen gaan bewegen, en werken de overige punten uit het initiatiefvoorstel *Fijn Fietsen* verder uit.
2. We maken parken, en vooral het nieuwe Stadspark, aantrekkelijker voor sport en bewegen met fitnesscircuits, fietsbankjes en sporttoestellen.
3. We ondersteunen amateursportverenigingen, met extra aandacht voor hun grootste uitdagingen: goede accommodaties, trainers, vrijwilligers en een sterk bestuur dat de club voorbereidt op de toekomst.
4. We onderzoeken het uitbreiden van de Dordtpas naar een toeristenkaart en zetten de Dordtpas in voor gezonde keuzes, zoals sport en gezond eten.
5. We blijven ons inzetten voor het openhouden van het Wantijbad en zwembad De Dubbel en zorgen voor structureel schoolzwemmen zodat kinderen een zwemdiploma halen.
6. We ondersteunen grote evenementen en topsportevenementen alleen als zij actief samenwerken met scholen, verenigingen en inwoners en zo de breedtesport verbinden met de topsport.

Preventie

Door vergrijzing en het toenemen van chronische ziekten en welvaartsziekten komt de zorg steeds meer onder druk te staan. Een gezonde leefstijl helpt om gezondheidsproblemen te voorkomen. Het CDA wil mensen ondersteunen om gezonde keuzes te maken, voor zichzelf en voor de samenleving.

De GGD speelt een belangrijke rol in preventieve gezondheidszorg. Het CDA zet in op het versterken van deze rol. We blijven werken aan een hoge vaccinatiegraad en een goede voorbereiding op infectieziekten.

Het CDA wil preventie verder versterken, bijvoorbeeld door het uitbreiden van rookvrije terrassen en het tegengaan van vaperen en alcoholgebruik onder jongeren. Tegelijk willen we bewegen toegankelijk en betaalbaar maken. Dat kan door meer wandel- en fietspaden en voldoende parken met mogelijkheden voor sport en beweging.

Het CDA wil inwoners aanmoedigen en ondersteunen bij het vinden van betaalbare en gezonde manieren om te leven. Zo wordt gezond leven voor meer mensen haalbaar.

Mentale gezondheid is een belangrijk onderdeel van een gezonde levensstijl. Goede sociale contacten en het hebben van een zinvolle rol in de samenleving helpen om eenzaamheid te voorkomen. Het CDA investeert daarom in maatschappelijke projecten, verenigingen en vrijwilligersorganisaties.

Steeds vaker krijgen inwoners niet de zorg die zij nodig hebben, zowel in de jeugd- als in de volwassenenzorg. Het CDA wil voorkomen dat mensen met meerdere problemen tussen wal en schip vallen. Wanneer lichamelijke, psychische en sociale problemen samenkomen, kan de situatie snel verergeren. Daarom zetten we in op betere samenwerking tussen zorg, jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. We kiezen voor praktische en soms vernieuwende oplossingen, zodat iedereen de juiste zorg op de juiste plek krijgt.

Onze keuzes en ambities

1. We verminderen de beschikbaarheid van drugs door het aantal coffeeshops in de stad te beperken.
2. We zetten rookvrije zones in de stad voort, zoals bij ziekenhuizen, overheidsgebouwen en musea.
3. We pakken vaperen en alcoholgebruik onder jongeren actief aan.
4. We maken de oprichting van een centrum voor levensvragen mogelijk.
5. We nemen bij nieuw beleid de keuze voor een gezonde levensstijl als uitgangspunt.
6. We verbeteren de **samenwerking** tussen **zorg en jeugdhulp** met praktische en vernieuwende oplossingen, zodat inwoners met meerdere problemen de juiste zorg op de juiste plek krijgen

Wonen en zorg

Het beleid van de overheid is erop gericht dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. In de praktijk is het combineren van wonen en zorg vaak lastig. Daardoor ontstaan problemen waarvoor oplossingen nodig zijn. Volgens het CDA kan mantelzorg hierbij helpen, maar dit is niet voor iedereen mogelijk.

Daarom wil het CDA ook blijven inzetten op initiatieven van zorginstellingen die nieuwe vormen van zorg en wonen ontwikkelen. Denk aan moderne verzorgingshuizen en andere woonvormen voor ouderen die niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen. Deze plekken vullen het gat tussen thuis wonen en het verpleeghuis. Zorg en ondersteuning zijn dichtbij en er is ruimte voor contact en activiteiten.

Deze nieuwe woon-zorgvormen zijn een belangrijke aanvulling op het bestaande zorgaanbod. Ze helpen eenzaamheid te verminderen, houden mensen actief en dragen bij aan het verminderen van druk op de arbeidsmarkt en de woningmarkt. Ook helpen ze om zorg en thuiszorg betaalbaar en toegankelijk te houden.

Het CDA wil daarnaast blijven investeren in het knarrenhof en andere kleinschalige woonvormen. Zo wordt er al gewerkt aan thuiszorgflats. Het CDA ziet dit als kansrijke ontwikkelingen die verdere ondersteuning verdienen. In de afgelopen raadsperiode was het CDA mede-indiener van een initiatiefvoorstel dat de realisatie van het eerste knarrenhofje in Dordrecht mogelijk maakte.

Onze keuzes en ambities

1. We stimuleren lokale gezondheidscentra en nieuwe woon-zorgvormen samen met regionale zorgaanbieders, zodat zorg dichtbij en passend is.
2. We werken samen met lokale zorgpartners aan oplossingen die fysieke en wettelijke grenzen overstijgen voor zeer complexe en vastlopende zorgsituaties.
3. We onderzoeken vanuit welke wijken het Albert Schweitzer ziekenhuis slecht bereikbaar is en verbeteren dit met beter openbaar vervoer of extra parkeermogelijkheden.

Zorgen doen we samen

Toegankelijke zorg is belangrijk voor mensen van alle leeftijden. Zorg voor jong en oud moet dichtbij beschikbaar zijn en betaalbaar blijven. In Dordrecht zijn daarvoor goede voorzieningen aanwezig. Het Albert Schweitzer ziekenhuis ligt centraal in de stad, huisartsen zijn de eerste toegang tot zorg, sociale wijkteams werken in de wijken en er is aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers. Het CDA wil dat deze vormen van zorg in de eigen buurt beschikbaar blijven voor alle Dordtenaren.

Tegelijk zijn er zorgen. Door vergrijzing, meer alleenwonenden en een toename van chronische ziekten komt de zorg steeds meer onder druk te staan. In combinatie met personeelstekorten vormt dit een risico voor de toegankelijkheid en continuïteit van de zorg.

De huisarts speelt een sleutelrol in de toegang tot zorg. Door het tekort aan huisartsen bestaat het risico dat inwoners geen vaste huisarts meer hebben. Om zorg toegankelijk te houden, kiest het CDA Dordrecht voor een gezamenlijke aanpak met inwoners, zorgorganisaties en overheid.

Wij geloven in de kracht van de samenleving, met een overheid die ondersteunt, samenwerkt en verantwoordelijkheid neemt.

Onze keuzes en ambities

1. We zetten de Dordtpas voort als effectief middel voor activiteiten en regelingen voor mensen met een laag inkomen, vrijwilligers en mantelzorgers.
2. We onderzoeken binnen de Wmo de mogelijkheden voor inkomensafhankelijkheid van thuishulp.
3. We stimuleren een positief vestigingsklimaat voor huisartsen in Dordrecht.
4. We zorgen dat scootmobielgebruikers in specifieke situaties gebruik kunnen blijven maken van de Drechthopper, bijvoorbeeld voor een bezoek aan de huisarts.

Jeugdzorg

In de afgelopen tien jaar is het aantal jongeren van 0 tot 23 jaar dat gebruikmaakt van jeugdhulp gestegen. Landelijk ging dit van 8,8% naar 10,8% in 2024. In Dordrecht lag dit percentage in 2023 op 12,1%. Het CDA vindt dat ieder kind en elk gezin in een complexe situatie de hulp moet krijgen die nodig is. Tegelijk ziet het CDA dat lichtere opvoedvragen te vaak worden doorverwezen naar jeugdzorgorganisaties.

Om de jeugdzorg beschikbaar en betaalbaar te houden, wil het CDA ouders en opvoeders versterken. Niet alle opvoedvragen vragen om professionele jeugdzorg. Het is belangrijk dat ouders steun krijgen om zelf hun rol te vervullen. Daarnaast wil het CDA dat kinderen en jongeren voldoende mogelijkheden hebben om te ontspannen en zich te ontwikkelen. Speelplekken, sport, jeugdverenigingen zoals Scouting en jongerenwerk zijn hierbij belangrijk. Zij helpen ook om problemen te voorkomen en de druk op de jeugdzorg te verminderen.

Soms is hulp in het gezin niet voldoende en is tijdelijk een andere woonplek nodig voor kinderen of jongeren. Vanuit zo'n situatie kan worden gewerkt aan een structurele oplossing met passende hulp. Te vaak zijn deze plekken er niet, waardoor moeilijke situaties lang blijven bestaan. Dat heeft gevolgen voor gezinnen, betrokkenen en de omgeving.

Voor goede hulpverlening is het belangrijk dat duidelijk is wie de zorg binnen een gezin coördineert. Samenwerking tussen jeugdzorg, scholen, politie, GGZ en andere maatschappelijke organisaties moet worden versterkt. Zo kunnen problemen sneller en beter worden herkend en aangepakt. Een vaste coördinator kan zorgen voor betere samenwerking en duidelijke afspraken. Ook het beter op elkaar afstemmen van geldstromen speelt hierbij een belangrijke rol.

Onze keuzes en ambities

1. We dringen (jeugd)overlast, huiselijk geweld, kindermishandeling en mensenhandel terug door intensieve samenwerking tussen het sociaal domein, zorgverleners, jongerenwerk, onderwijs en veiligheid.
2. We zetten sterk in op preventie bij (jeugd)criminaliteit door ouderschap te versterken en jongerenwerkers meer ruimte te geven voor begeleiding van risicovolle jongeren.
3. We creëren kleinschalige woonvoorzieningen voor kinderen en jongeren in de regio.
4. We maken onderscheid tussen opvoedtaken en jeugdzorgvragen en passen de jeugdhulp hierop aan.
5. We zorgen voor continuïteit van jeugdzorg voor jongeren die 18 jaar worden.
6. We maken integrale financiering mogelijk door het ontschotten van geldstromen voor zorg, jeugdzorg, onderwijs en maatschappelijke ondersteuning.
7. We blijven zorgcowboys controleren en aanpakken.
8. We versterken de samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs, met een gezinscoördinator die de samenwerking bewaakt, terwijl de school zich blijft richten op onderwijs.
9. We blijven jeugd- en jongerenactiviteiten ondersteunen.

Onderwijs

Goed kwalitatief onderwijs en de beschikbaarheid van goede kinderopvang zijn belangrijk voor de ontwikkeling van ieder kind. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen. Het CDA gelooft in een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt.

Daarom wil het CDA investeren in integrale kindcentra als centrale plekken in de wijk, zowel in bestaande als in nieuwe gebouwen. Kinderopvang en scholen spelen, samen met ouders, een belangrijke rol bij het vroeg signaleren van problemen die de ontwikkeling van kinderen kunnen belemmeren.

Ook bibliotheken zijn belangrijke plekken om te leren en elkaar te ontmoeten. Het CDA vindt het belangrijk dat bibliotheken open blijven en dat de gratis bibliotheekpas voor kinderen behouden blijft

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en werkt samen met partners om problemen zoals kansenongelijkheid, thuiszitten en personeelstekorten aan te pakken. Door beter samen te werken, kan hulp sneller worden ingezet. Samenwerkingsverbanden moeten voldoende ruimte en verantwoordelijkheid krijgen om kinderen binnen het onderwijs te krijgen en te houden en om de leerplicht goed te kunnen handhaven.

Om talenten goed te benutten, wil het CDA het Dordts leerprogramma met minimaal tien jaar verlengen. Zo krijgt het programma de tijd om zijn doelen te bereiken. Voor talenten die later worden ontdekt, wil het CDA een omscholingsbudget creëren voor kansrijke sectoren. Gelijke kansen vragen om een goede verbinding tussen school, thuis en omgeving. Via de Gelijke Kansen Allianties werken overheden, scholen en maatschappelijke organisaties samen om ongelijkheid te voorkomen.

De gemeente zet zich in om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en het beroepsonderwijs te ondersteunen. Het beroepsonderwijs leidt vakmensen op die onmisbaar zijn voor de lokale economie, zoals zorgmedewerkers, technici en ambachtslieden. Zo verkleinen we tekorten en vergroten we kansen op werk voor jongeren.

Onze keuzes en ambities

1. We pakken onderwijsachterstanden aan door alle peuters die dat nodig hebben gratis voorschoolse educatie te bieden van 2,5 tot 4 jaar.
2. We houden bibliotheken open en stimuleren het gebruik van de bibliotheekpas voor kinderen.
3. We zetten het Dordts leerprogramma op de huidige scholen minimaal tien jaar voort, zodat talent van kinderen van 4 tot 12 jaar zich kan ontwikkelen.
4. We stimuleren de betrokkenheid van (groot)ouders bij het onderwijs, bijvoorbeeld bij voorleesactiviteiten of als plein- en oversteekwacht, in samenwerking met kinderopvang en scholen.
5. We werken samen met ouders, scholen en samenwerkingsverbanden aan reboundvoorzieningen om thuiszitten te voorkomen en investeren in regionale samenwerking om schooluitval tegen te gaan.

6. We stimuleren samenwerking tussen zorg en onderwijs door gerichte ondersteuning te bieden aan kinderen met beperkingen, zoals autisme of depressie, binnen het reguliere onderwijs.
7. We bouwen het aantal commerciële aanbieders van specialistische zorg in het onderwijs af en pakken beunhazen aan.
8. We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt door het beroepsonderwijs actief te betrekken bij economische plannen en samenwerking tussen scholen en bedrijven te stimuleren, bijvoorbeeld via Smartlabs en Techhubs.
9. We versterken het hbo in Dordrecht door te focussen op toekomstbestendige ontwikkelingen voor de stad en regio en betrekken daarbij ook andere hbo-instellingen, zoals Avans en Hogeschool Rotterdam.
10. We stimuleren stage- en leerwerktrajecten en ondersteunen om- en bijscholing, zodat studenten en werkenden kunnen inspelen op veranderingen op de arbeidsmarkt.
11. We zorgen voor een gezonde luchtkwaliteit in onderwijsgebouwen die zijn ingericht voor modern en goed onderwijs.

4 Goede huisvesting en woningbouw

Waar staan wij voor?

Wonen is een basisbehoefte. Iedereen moet kunnen wonen in een huis dat past bij zijn of haar situatie. Het CDA wil voldoende en betaalbare woningen voor starters, gezinnen, ouderen en mensen die zorg nodig hebben.

Een huis is meer dan een gebouw met een dak. Een huis is een thuis. Een plek waar je je prettig en veilig voelt, alleen of samen met anderen. Het is de basis van waaruit je meedoet in de samenleving. Van waaruit je werkt, zorgt, anderen ontmoet en jezelf ontwikkelt. Een stabiel thuis maakt het mogelijk om een eigen leven op te bouwen.

Zonder deze basis is de kans op gezondheidsproblemen groter en is het moeilijker om financieel stabiel te blijven. Door de woningnood raken mensen onnodig in de problemen. En als mensen eenmaal vastlopen, is het vaak lastig om daar weer uit te komen.

De woningnood raakt ook jongvolwassenen. Veel jongeren moeten noodgedwongen bij hun ouders blijven wonen en kunnen hun eigen leven nog niet starten. Dit zet hun toekomst tijdelijk stil, terwijl zij juist belangrijk zijn voor de toekomst van Dordrecht.

Voor het CDA is wonen daarom een basisrecht. Wij bouwen niet alleen voor de markt, maar kiezen voor volkshuisvesting. Dat betekent: zorgen voor passende woonruimte voor iedereen, in elke levensfase. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en goed bereikbaar thuis.

Daarbij kijken we niet alleen naar woningen, maar ook naar de voorzieningen eromheen. Zo blijven wijken toekomstbestendig. De starterslening die in Dordrecht beschikbaar is, willen we behouden.

Dordrecht moet geen grote, anonieme stad worden. Het is een stad van wijken, buurten en straten. Plekken waar mensen wonen, werken, elkaar ontmoeten, voor elkaar zorgen en samen plezier maken.

Woningbouw

Woningbouw is nodig om de woningnood op te lossen. Het CDA wil voldoende en betaalbare woningen bouwen, zodat iedereen een passende woning kan vinden, van starters tot senioren. Nieuwe wijken moeten groen en duurzaam zijn, met goede voorzieningen in de buurt en aandacht voor prettig wonen.

Het CDA vindt dat de gemeente hierin een duidelijke rol heeft. De gemeente moet zorgen voor toekomstbestendige woonwijken die aansluiten bij wat inwoners nodig hebben. De komende jaren moeten er veel woningen bij komen, omdat het tekort groot is. Bij nieuwbouw is het uitgangspunt dat 30% van de woningen sociale huur is en dat in totaal twee derde van de woningen betaalbaar is. Zo blijft er ook ruimte voor duurdere koop- en huurwoningen.

Het CDA wil niet dat alle groene en open plekken in de stad worden volgebouwd. Parken en groen blijven belangrijk voor ontspanning, recreatie en natuur. We kiezen daarom voor ruim opgezette middenhoogbouw van ongeveer 10 tot 15 verdiepingen, zonder dat dit ten koste gaat van het woonplezier van huidige bewoners. Geschikte plekken hiervoor zijn onder andere het Maasterras, de Middenzone bij het ziekenhuis en de sportboulevard, en het gebied rond station Stadspolders. Liever gericht bouwen dan overal groen verliezen.

Naast nieuwbouw wil het CDA ook andere oplossingen stimuleren. Denk aan het splitsen van grote woningen, het optoppen van flats met één of twee verdiepingen en het plaatsen van mantelzorgunits in de tuin. Zo komt extra woonruimte beschikbaar en kunnen mensen makkelijker doorstromen. Ook willen we soepeler omgaan met regels die woningbouw onnodig belemmeren. Extra woonruimte is een topprioriteit.

De ambitie is om zolang het woningtekort groot is, elk jaar 1.000 woningen toe te voegen. Ook verrommelde of leegstaande gebieden willen we benutten voor woningbouw. Als het tekort ondanks alle inzet niet afneemt, wil het CDA het gesprek voeren over het aanwijzen van nieuwe locaties voor woningbouw op de lange termijn.

Onze keuzes en ambities

1. We voegen de komende jaren elk jaar 1.000 woningen toe in Dordrecht, via nieuwbouw, woningsplitsing, transformatie van gebouwen en het optoppen van bestaande flats.
2. We voeren een leegstandsheffing in voor eigenaren die woningen leeg laten staan zonder plannen voor bewoning, omdat elke leegstaande woning er één te veel is.
3. We voeren een stevige heffing in voor eigenaren van cultureel waardevol vastgoed die het aanzien van deze panden laten verslechteren.
4. We versoepelen (welstands)regels voor het levensloopbestendig maken van woningen, voor kangoeroewoningen en voor het plaatsen van mantelzorgunits op eigen terrein.
5. We stimuleren passende en levensloopbestendige woon-zorgvormen, zoals hofjes en woonzorgflats voor senioren waar ontmoeting en zorg mogelijk zijn.
6. We vergroten het aanbod van betaalbare woningen, met als uitgangspunt 30% sociale huur en in totaal twee derde betaalbare koop- en huurwoningen bij nieuwbouw.
7. We maken een versnelde procedure mogelijk voor het realiseren van tijdelijke woningen om de huidige woningkrapte te overbruggen.
8. We creëren ruimte voor coöperatieve woonvormen en maken gezamenlijke initiatieven van bewonersgroepen mogelijk.

Elke buurt een kloppend hart

Het CDA is bij uitstek de partij van het *samen*. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente fysieke ontmoetingsplekken mogelijk maakt. In elke buurt moet er een plek zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zoals een buurthuis, een gemeentelijke huiskamer of een andere ontmoetingsruimte. Het liefst zien wij dat inwoners, verenigingen of geloofsgemeenschappen het initiatief nemen en dat de gemeente dit ondersteunt. Zo dragen deze plekken bij aan ontmoeting en aan het tegengaan van eenzaamheid.

Deze ontmoetingsplekken moeten ook laagdrempelige plekken zijn waar inwoners terecht kunnen voor informatie van de gemeente. Mensen kunnen hier vragen stellen over voorzieningen in de buurt, meldingen doen of hulp krijgen bij vragen over het sociaal domein. Medewerkers kunnen helpen om hulpvragen en hulpaanbod met elkaar te verbinden.

In je huis, je buurt en je wijk voel je je thuis en veilig. Het is de plek waar je gezien wordt en waar je sociale leven zich afspeelt.

Het CDA wil dat wijken bestaan uit een goede mix van bewoners: jong en oud, arm en rijk, mensen met een zorgvraag en mensen die ondersteuning kunnen bieden. Door samen in één wijk te wonen, ontmoeten mensen elkaar en leren zij omgaan met verschillen. Dit versterkt de samenleving, voorkomt polarisatie en brengt mensen dicht bij elkaar.

Het CDA kijkt op deze manier naar elk woningbouwproject. Je groeit op in een wijk, gaat er naar school en vindt er je eerste woning. Later kun je er een gezin vormen, werken en blijven wonen als je ouder wordt. Zo voelt een wijk als een dorp in de stad. Al deze wijken samen vormen Dordrecht.

Samen met andere bouwen

Woningcorporaties staan voor grote opgaven. Zij moeten voldoen aan eisen op het gebied van aantallen woningen, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit. Deze eisen stapelen zich vaak op, terwijl de financiële ruimte beperkt is.

Het CDA wil dat de gemeente actief meedenkt met woningcorporaties over investeringsplannen. Zo kan het beschikbare geld zo effectief mogelijk worden ingezet. Ook het betrekken van huurdersbelangenverenigingen vinden wij belangrijk.

Het CDA is trots op de samenwerking tussen onderwijs, bedrijven en gemeente op het Leerpark. We willen dat studenten die hier worden opgeleid ook in Dordrecht en de regio aan het werk gaan. Samen met bedrijven zoeken we naar passende huisvesting voor studenten en voor jongeren die na hun opleiding in Dordrecht willen blijven werken.

Daarnaast wil het CDA zorgen voor passende woonruimte voor mensen van buiten Dordrecht die hier willen werken in sectoren met grote tekorten, zoals zorg, onderwijs en politie. Het opknappen van sociale huurwoningen via woningcorporaties en het eventueel aankopen van woningen door de gemeente zien wij als reële mogelijkheden.

Onze keuzes en ambities

1. We versterken de verbinding in wijken en netwerken van vrijwilligers door lokale ontmoetingsplekken te stimuleren en speeltuinen aan te leggen.

← Terug naar inhoudsopgave

2. We zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen in essentiële beroepen, zoals agenten, leraren en verpleegkundigen, bijvoorbeeld door voorrang bij de toewijzing van huurwoningen.
3. We realiseren meer studentenwoningen, zoals op het Leerpark en Thureborgh, zodat studenten kunnen doorstromen naar reguliere woningen in Dordrecht.
4. We maken afspraken met woningcorporaties om sociale huurwoningen sneller te bouwen en het bestaande aanbod te verduurzamen.
5. We onderzoeken mogelijkheden voor woningruil en zetten in op het opzetten van een huis-ruilmakelaar.

Parkeren

Voor de bereikbaarheid en economie van Dordrecht is het belangrijk dat er voldoende en betaalbare parkeerplekken zijn voor inwoners en bezoekers. Tegelijk weten we dat parkeren veel ruimte inneemt en het straatbeeld kan verstoren. Het CDA wil daarom de parkeerdruk in de openbare ruimte verminderen, zonder dat de bereikbaarheid van de stad in gevaar komt.

Bezoekers en toeristen van de (binnen)stad willen we zoveel mogelijk verwijzen naar parkeervoorzieningen aan de rand van de stad. Vanaf daar kunnen zij met goede pendeldiensten verder reizen naar het centrum.

Voor bewoners van wijken met betaald parkeren wil het CDA dat de kosten van de eerste parkeervergunning niet harder stijgen dan de inflatie. Als parkeren op straat wordt verplaatst naar parkeergarages, komt er een overgangsregeling voor bestaande vergunninghouders, gebaseerd op de huidige voorwaarden.

Nieuwe parkeervoorzieningen moeten voorbereid zijn op het groeiende aantal elektrische auto's. Voor bestaande parkeerplekken en parkeren voor de eigen deur was het CDA mede-indiener van een initiatiefvoorstel om het gebruik van verlengde aansluitingen vergunningsvrij mogelijk te maken. Zo kunnen auto's worden opgeladen via een eigen stopcontact of laadpaal. Het CDA wil dat dit zo snel mogelijk wordt ingevoerd.

Mantelzorgers spelen een belangrijke rol in de zorg voor ouderen en kwetsbare mensen. Regelingen voor mantelzorgparkeren moeten daarom blijven bestaan en waar mogelijk worden uitgebreid. Voor beroepen zoals wijkverpleegkundigen wil het CDA uitzonderingen, zodat kort parkeren eenvoudiger wordt zonder extra druk op vaste parkeerplekken.

Onze keuzes en ambities

1. We zorgen voor voldoende mogelijkheden om elektrische voertuigen op te laden en maken verlengde privé-stopcontacten bij bestaande parkeerplekken en voor de eigen deur zo snel mogelijk vergunningsvrij.
2. We verwijzen bezoekers van buiten de stad naar parkeergarages en parkeerterreinen aan de rand van de stad met goede pendelvoorzieningen.
3. We houden mantelzorgparkeren in stand, breiden dit waar mogelijk uit en voeren een kortparkeervergunning in voor dienstdoende wijkverpleegkundigen.

5. Een duurzame en bedrijvige stad

Waar staan wij voor?

De aarde is waardevol. Als goede rentmeesters dragen we zorg voor de aarde, voor onszelf en voor de generaties na ons. Vanuit solidariteit hebben we extra aandacht voor kwetsbare groepen, die vaak als eerste de gevolgen van klimaatverandering merken. Daarom geeft het CDA prioriteit aan leefbaarheid en duurzaamheid.

Duurzaamheid en economie horen bij elkaar. We willen verstandig omgaan met energie, grondstoffen en ruimte, zonder inwoners en ondernemers te overbelasten.

Een duurzame en bedrijvige stad vraagt om balans. Door ruimte te geven aan ondernemers en tegelijk te werken aan duurzaamheid, bouwen we aan een sterke en toekomstbestendige Dordrecht.

Een leefbare stad

Het CDA wil samen met buurgemeenten, de provincie en de landelijke CDA-afdeling pleiten voor het verleggen van routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook willen we lobbyen voor een maximumsnelheid van 80 km/uur op de N3 en de A16, voor zover deze wegen op het eiland van Dordrecht liggen. Dit zorgt voor minder geluidsoverlast, betere luchtkwaliteit en meer veiligheid.

Het CDA staat voor waarden, normen en fatsoen. Dat betekent dat we illegale afvaldumpingen in de Biesbosch en het buitengebied tegengaan. We zijn zuinig op de Dordwijk-zone als unieke, groene long van de stad. Deze zone willen we ontwikkelen tot een aantrekkelijk gebied om te sporten en te recreëren. Grootschalige woningbouw in dit gebied wijzen wij af. We vinden het belangrijk dat inwoners vanuit elke wijk toegang hebben tot groene parken.

Door warmere zomers zijn hittegolven vaker en zwaarder. Meer groen rond woningen helpt om de hitte te beperken. Het CDA wil inwoners niet voorschrijven hoe zij hun tuin moeten inrichten, maar we stimuleren groene tuinen en groene daken wel met subsidies en goedkope leningen. Ook brengen we insectvriendelijke planten onder de aandacht, zodat tuinen aantrekkelijk blijven voor bijen, vlinders en andere nuttige insecten.

Klimaatverandering zorgt ook voor heviger regenbuien en wateroverlast. Naast het verminderen van verharding in tuinen en openbare ruimte wil het CDA waterberging en een goede afvoer van regenwater in gemeentelijke groenstroken bevorderen.

Onze keuzes en ambities

1. We verminderen de risico's voor bewoners bij het vervoer van gevaarlijke stoffen en verhalen de kosten hiervan op de veroorzakers.
2. We werken samen met bewoners aan het omvormen van straten tot tuinstraat, met meer groen zoals bomen, plantvakken, kruiden- en moestuintjes en klimplanten.
3. We stimuleren inwoners om regentonnen te gebruiken en tegels te vervangen door groen.
4. We stimuleren groene daken en tuinen met planten die aantrekkelijk zijn voor bijen, vlinders en andere nuttige insecten.

← [Terug naar inhoudsopgave](#)

5. We zorgen dat bij nieuwbouw voldoende waterberging wordt gerealiseerd op eigen terrein of in de wijk.

6. We zoeken samen met bewoners en verzekeraars oplossingen voor bekende plekken waar wateroverlast ontstaat, zodat kelders en woningen niet meer onderlopen.

7. We versterken stadsparken met kleinschalige horeca, zonder grootschalige evenementen of feesttenten.

Afvalinzameling, scheiding- en hergebruik

Het CDA wil dat Dordrecht een schone en aantrekkelijke stad is. Inwoners moeten hier zelf ook aan kunnen bijdragen. Goede afvalscheiding en een betrouwbare afvalinzameling zijn daarvoor nodig. Afval hoort niet op straat of in de natuur. Grofvuil zoals meubels mag niet worden achtergelaten en afval dumpen in het buitengebied of de Biesbosch is onacceptabel.

Wij willen een eenvoudige, betaalbare en fatsoenlijke manier van afval inzamelen. Afval dat wordt gescheiden, moet ook echt worden hergebruikt en niet alsnog worden verbrand. Inwoners die hun afval goed scheiden, mogen daarvoor worden beloond.

Het CDA wil inwoners helpen om het goede te doen. Daarom moeten afvalscheiding en een goede afvalinzameling de meest logische en aantrekkelijke keuze zijn.

Onze keuzes en ambities

1. We heroverwegen de gescheiden inzameling van PMD-afval bij hoogbouw en in de binnenstad en onderzoeken hoe overlast kan worden verminderd en hergebruik kan worden vergroot.
2. We voeren een recycletarief in voor iedereen, zodat goed afval scheiden wordt beloond, met maatwerk voor gezinnen met luiers en mensen met incontinentiemateriaal.
3. We spreken de landelijke politiek aan om de verpakkingsindustrie strenger aan te pakken en zorgen dat producten, zoals elektronische apparaten, beter repareerbaar worden.
4. We stimuleren statiegeld- en recyclingswinkels en breiden de mogelijkheden bij het afvalbrengstation uit om bruikbare materialen en spullen te hergebruiken.
5. We blijven initiatieven ondersteunen waarbij inwoners zelf zwerfafval opruimen en hun wijk schoonhouden, zoals Dordtse Doorpakkers en Dordt Schoon.
6. We brengen handhaving en afvalinzameling weer onder één verantwoordelijke partij en maken duidelijke afspraken met HVC over een schone straat.
7. We passen machinale scheiding van plastic uit restafval alleen toe als bewoners geen reële mogelijkheid hebben om zelf afval te scheiden.
8. We verruimen de openingstijden van het afvalbrengstation aan de Baanhoekweg en maken het makkelijker om grofvuil gratis aan te bieden of op te laten halen.
9. We behouden en breiden waar mogelijk de gescheiden inzameling van glas, papier, textiel en groenafval in de wijken uit.
10. We maken in bestemmingsplannen ruimte voor kleermakers en reparatiewinkels voor elektrische apparaten en gereedschap.

Verduurzaming en energietransitie

Het CDA wil stappen zetten naar een duurzamere stad. We verminderen het energiegebruik en stimuleren het gebruik van duurzame energie. Daarbij houden we rekening met betaalbaarheid en draagvlak. Duurzame maatregelen moeten haalbaar zijn voor inwoners en bedrijven. We kiezen voor oplossingen die passen bij Dordrecht en die samen met inwoners tot stand komen.

Het CDA vindt de overstap naar hernieuwbare energie belangrijk. Dit is goed voor het klimaat en helpt om minder afhankelijk te worden van andere landen. Daarbij is het wel belangrijk dat verduurzaming betaalbaar blijft voor inwoners.

Het CDA wil dat de gemeente regie blijft nemen bij het verduurzamen van woningen. Inwoners moeten worden ontzorgd als zij hun huis willen verbeteren of van het gas af willen. Dat gebeurt bijvoorbeeld al in Dordt-West. De gemeente kan hierbij ondersteunen met advies, goedkope leningen en waar nodig subsidies. Zo wordt het mogelijk en aantrekkelijk om maatregelen te nemen, zoals woningisolatie, dubbel glas, het vervangen van cv-ketels door een (hybride) warmtepomp of aansluiting op een warmtenet.

Het CDA wil dat onnodige regels worden weggenomen. Eigenaren van woningen en gebouwen mogen niet worden tegengehouden door strenge of onnodige welstandsregels bij verduurzaming. Voor zonnepanelen, warmtepompen en isolatie moeten geen extra drempels worden opgeworpen die verduurzaming onbetaalbaar maken.

Naast woningen vraagt ook energieopslag aandacht. Het CDA wil dat mogelijkheden voor energieopslag in wijken worden onderzocht en onder regie van de gemeente worden uitgevoerd. De gemeente moet daarbij zelf het goede voorbeeld geven door eigen gebouwen te verduurzamen. Ook de verduurzaming van schoolgebouwen moet samen met schoolbesturen voortvarend worden aangepakt.

Het CDA vindt dat de opbrengsten van zonne- en windenergie ten goede moeten komen aan de inwoners van Dordrecht. Daarom steunen we lokale initiatieven, zoals energiecoöperaties. We zijn tegen grootschalige projecten van grote bedrijven op groene locaties. Bestemmingsplannen moeten hierop worden aangepast.

Onze keuzes en ambities

1. We nemen als gemeente regie en ondersteunen bewoners bij het verduurzamen van hun woning via ontzorging, een duurzaamheidsloket en financiële ondersteuning waar nodig.
2. We bevorderen energieopslag in wijken, zoals buurtbatterijen, en leggen de regie hiervoor bij de gemeente.
3. We maken Crabbefhof tot een koploperswijk die van het gas af gaat via betaalbare en collectieve oplossingen, met voorrang voor energiecoöperaties.
4. We belemmeren eigenaren van oudere woningen en panden in het centrum niet met onnodige welstandsregels bij verduurzaming en isolatie.
5. We verduurzamen gemeentelijke gebouwen en oudere schoolgebouwen, zoals het Insula College en het Stedelijk Dalton Lyceum, met urgentie.
6. We stimuleren zonne-energie op laagwaardig gebruikte grond, met bewonersdeelname en met aandacht voor biodiversiteit, recreatie en natuur.

Mobiliteit en infrastructuur

Goed en bereikbaar openbaar vervoer is belangrijk, vooral voor ouderen en minder mobiele inwoners. Ook voor mensen met een kleine beurs moet het gebruik van het openbaar vervoer en de Drechthopper betaalbaar blijven.

Een goed netwerk van intercitytreinen en busverbindingen is nodig voor wonen, werken, leren en leven in Dordrecht. Het behouden van de huidige infrastructuur is het minimum. Het CDA wil daarnaast inzetten op uitbreiding van het netwerk.

De komende jaren worden de drie bruggen die Dordrecht verbinden met de rest van het land grootschalig gerenoveerd. Deze werkzaamheden moeten zo worden gepland dat de bereikbaarheid van de stad en de verkeersdoorstroming zo goed mogelijk blijven, ook in noodsituaties. Het CDA wil samen met andere gemeenten uit de regio richting Den Haag lobbyen om de planning waar nodig aan te passen.

Kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers, voetgangers en kinderen, verdienen extra bescherming. Op hoofdwegen wil het CDA gemotoriseerd verkeer zoveel mogelijk scheiden van fietsers en voetgangers om de veiligheid te vergroten. Het initiatiefvoorstel *Fijn Fietsen in Dordrecht*, dat door de gemeenteraad is aangenomen, biedt hiervoor een goede basis.

De fatbike zorgt bij inwoners voor ergernis. Niet de fiets zelf is het probleem, maar het gedrag van sommige bestuurders. Wie onveilig rijdt, moet worden aangesproken of beboet, net als bij een gewone fiets. Bij herhaald onveilig gedrag kan de fatbike worden ingenomen. Gaat het om kinderen, dan kan de politie ook het gesprek aangaan met ouders over veilig verkeersgedrag.

Onze keuzes en ambities

1. We zorgen voor bereikbaar en betaalbaar openbaar vervoer voor ouderen en minder mobiele inwoners, waaronder het OV en de Drechthopper.
2. We scheiden gemotoriseerd verkeer van fietsers en voetgangers op hoofdwegen om de verkeersveiligheid te vergroten.
3. We waarborgen de bereikbaarheid van Dordrecht door het netwerk van bus- en treinverbindingen te behouden en waar mogelijk uit te breiden.
4. We vergroten de verkeersveiligheid door kwetsbare verkeersdeelnemers extra te beschermen.

Een bedrijvige stad

Dordrecht heeft een sterk en waardevol bedrijfsleven. Het CDA wil zorgen voor een goed vestigingsklimaat en een goede bereikbaarheid van de stad. Bedrijven moeten hier kunnen groeien en bijdragen aan werkgelegenheid.

Het arbeidsmarktbeleid moet aansluiten bij de soorten bedrijven die in Dordrecht en de regio actief zijn. Daarbij is goede samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven belangrijk. Het CDA wil dat deze samenwerking wordt versterkt en dat bedrijven hier actief aan blijven meedoen. Zo zorgen we samen voor voldoende vakmensen en toekomstbestendige banen.

Onze keuzes en ambities

1. We stemmen het opleidingsaanbod in Dordrecht af op de vraag van het regionale bedrijfsleven.
2. We zorgen voor een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven die werkgelegenheid bieden die nodig is voor Dordrecht en de regio.
3. We zetten in op een maximumsnelheid van 80 kilometer per uur op de N3 en de A16 om geluidsoverlast te verminderen en de leefbaarheid te vergroten.
4. We houden het openbaar vervoer en de Drechthopper betaalbaar voor minder mobiele inwoners met een kleine beurs.
5. We verkennen de mogelijkheid van een buurtbus op afroep in wijken die minder goed bereikbaar zijn.
6. We zetten in op meer directe intercityverbindingen per spoor naar Breda en Den Haag Centraal.
7. We realiseren op doorgaande wegen aparte en bredere fietspaden voor kwetsbare verkeersdeelnemers en treden actief op tegen onveilig fietsgedrag.
8. We bestemmen de schaarse en waardevolle bedrijventerreinen in Dordrecht alleen voor het meest hoogwaardige gebruik.

6. Betrouwbare en nabije overheid

Waar staan wij voor?

Een sterke gemeente is betrouwbaar en dichtbij. Inwoners moeten kunnen vertrouwen op de overheid. Afspraken worden nagekomen en besluiten zijn duidelijk en uitlegbaar. Het CDA wil een gemeente die naast inwoners staat en niet tegenover hen.

Het CDA staat voor een betrouwbare overheid die dicht bij haar inwoners staat. Te vaak is de afstand tussen overheid en inwoners of ondernemers te groot geworden. Vooral kwetsbare mensen merken dat de rechtsstaat voor hen niet altijd goed werkt. Dat moet beter. De gemeente werkt samen met inwoners, organisaties en ondernemers. Door goed te luisteren en samen te werken, ontstaan betere besluiten en meer draagvlak. Een betrouwbare en nabije overheid luistert, legt uit en komt afspraken na. Door samen te werken met inwoners en duidelijk te besturen, bouwen we aan vertrouwen in de lokale overheid.

Betrouwbaar

Het CDA wil zorgvuldig omgaan met het geld van de stad. Transparante besluitvorming over inkomsten en uitgaven is vanzelfsprekend. Ook moeten er duidelijke grenzen en voorwaarden zijn voor het gebruik van publieke middelen.

Onze uitgangspunten voor het financieel beleid zijn zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en matigheid bij lokale lasten. Inkomsten en uitgaven moeten structureel in balans zijn en blijven. Daarbij moet voldoende geld worden gereserveerd voor toekomstig onderhoud en vervanging van voorzieningen, zoals scholen, wegen, bruggen en gemeentelijk vastgoed. Zo voorkomen we dat toekomstige generaties worden geconfronteerd met de gevolgen van te hoge uitgaven in het verleden. Bij vervanging houden we nu al rekening met extra kosten voor verduurzaming en klimaatadaptatie.

De financiële reserves van de gemeente Dordrecht worden alleen ingezet voor investeringen die maatschappelijk rendement opleveren. Ook bij deze investeringen blijven onderhoud en toekomstige vervanging onderdeel van de afweging. Zo voert het CDA een degelijk, duurzaam en robuust financieel beleid. Wij willen niet dat zorgtaken voor onze inwoners in het gedrang komen door het uitvoeren van landelijke doelen zonder dat daar voldoende financiële middelen van het Rijk tegenover staan.

Onze keuzes en ambities

1. We zorgen dat de gemeente facturen op tijd betaalt: grote bedrijven en leveranciers binnen 30 dagen en kleine, lokale leveranciers zo snel mogelijk.
2. We zijn terughoudend met het verhogen van de OZB en laten deze in principe alleen meestijgen met de inflatie.
3. We zetten financiële meevallers eerst in om inkomsten en uitgaven structureel in balans te brengen.
4. We regelen het toezicht op gemeenschappelijke regelingen, zoals de Sociale Dienst, scherper en werken met duidelijke prestatiedoelen.

Nabij en menselijke maat

Het CDA wil dat gemeentelijke ambtenaren goed bereikbaar en aanspreekbaar zijn. De overheid moet er zijn voor inwoners, niet andersom. Ambtenaren moeten zich betrokken voelen bij hun werk en ruimte hebben om maatwerk te leveren wanneer dat nodig is.

Voor inwoners is het belangrijk dat zij op tijd en in duidelijke taal worden geïnformeerd over ontwikkelingen in hun buurt of wijk. Digitale en telefonische ondersteuning werken daarbij het best. De gemeente moet deze vormen van contact toegankelijk en goed bereikbaar houden voor iedereen.

Het Huis van de Stad moet zich de komende jaren ontwikkelen tot een echte ontmoetingsplek. Een plek waar inwoners, ambtenaren en dienstverleners elkaar kunnen vinden. Denk aan organisaties die ondersteuning bieden, zoals Schuldhulpmaatje. Zo komt de overheid dichterbij de mensen te staan

Regionale samenwerking

Goede regionale samenwerking is noodzakelijk. Veel vraagstukken houden niet op bij de gemeentegrens. Daarom is het belangrijk dat Dordrecht intensief samenwerkt met de Drechtsteden, Gorinchem en Molenlanden. Dit geldt onder andere voor ruimtelijke ordening, woningbouw, economie en arbeidsmarktbeleid.

Als centrumgemeente heeft Dordrecht hierin een bijzondere verantwoordelijkheid. Het CDA wil dat Dordrecht een leidende rol neemt, in nauwe samenwerking met andere gemeenten, bedrijven, onderwijsinstellingen en woningcorporaties. Dit vraagt om duidelijke keuzes en daadkracht.

Visie alleen is niet genoeg. Het CDA wil dat regionale afspraken worden vastgelegd in gezamenlijke uitvoeringsprogramma's. Programma's waar alle gemeenten zich aan verbinden en waarvoor zij samen verantwoordelijkheid dragen.

Onze keuzes en ambities

1. We stellen een lokale ombudsman aan waar Dordtenaren terecht kunnen als zij ontevreden zijn over de afhandeling van hun klachten door de gemeente.
2. We nemen vaker telefonisch contact op met inwoners in plaats van alleen brieven te sturen, zodat informatie duidelijker is en de menselijke maat wordt versterkt.
3. We geven gemeentelijke professionals ruimte en veiligheid om maatwerk toe te passen als regels of beleid goede hulp in de weg staan.
4. We laten kwetsbare inwoners niet over aan de markt en organiseren schuldhulp in principe via de overheid of vrijwilligersorganisaties, zoals Schuldhulpmaatje.
5. We weren malafide zorgbureaus en zorg-BV's door duidelijke kwaliteitseisen te stellen, waaronder eisen voor financiële transparantie.
6. We sluiten bedrijven met slecht werkgeverschap, zoals structureel gebruik van flexcontracten en lage lonen, waar mogelijk uit van gemeentelijke opdrachten en bemiddeling via de sociale dienst.
7. We nemen als centrumgemeente een leidende rol in de regio en sturen op gezamenlijke oplossingen voor vraagstukken die verder gaan dan Dordrecht alleen.

Onze kandidaten

1. Wim van der Kruijff – Lijsttrekker

Wim (65 jaar) is een ervaren politicus. Zijn betrokken, mensgerichte stijl gecombineerd met een degelijke, transparante aanpak wekt vertrouwen. Als wethouder zet hij zich sterk in voor fatsoenlijke zorg en huisvesting voor jongeren, ouderen en gezinnen. Ook voor diegenen die buiten de boot dreigen te vallen.

Wat opvalt is hoe hij de verbinding zoekt en vindt met partijen die zich inzetten voor positieve samenwerking. Voor een op elkaar betrokken samenleving.

2. Franciske van Vugt

Franciske (54 jaar) werkt als afdelingsmanager in het voortgezet onderwijs en heeft een groot hart voor gezinnen, jeugd en kansengelijkheid. Ze staat bekend om haar verbindende aanpak en het creëren van ruimte voor ontmoeting in de stad.

Ze is actief binnen diverse vormen van vrijwilligerswerk en is bekend met mantelzorg. Haar drijfveer is helder: Dordrecht moet een stad zijn waar kinderen veilig en met plezier kunnen opgroeien, en waar inwoners elkaar weten te vinden en iets voor elkaar willen betekenen

3. Albert Klerk

Albert (43 jaar) werkt in het dagelijkse leven als fiscaal jurist voor het Ministerie van Financiën. Die achtergrond neemt hij mee in zijn politieke werk: het snel en met gevoel voor urgentie doorgronden van zaken en deze zo nodig agenderen. In de afgelopen raadsperiode deed hij dat vooral op de dossiers bouwen, bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad.

Binnen Dordrecht is Albert een vertrouwd gezicht. Grote kans dat je hem tegenkomt op één van de Dordtse festivals/evenementen of hardlopend over de Dordtse dijken. Daarnaast is Albert ook actief binnen het justitiepastoraat in de gevangenis van Dordrecht.

4. Sander van Aarle

Nieuwkomer Sander (38 jaar) is adjunct-directeur van de Sterrekijker een bekende Dordtse basisschool waar hij dagelijks werkt aan een veilige, stabiele en inspirerende omgeving voor leerlingen, ouders en team.

Vanuit die rol kent hij de praktijk van onderwijs, jeugd en wijkgericht samenwerken als geen ander. Hij combineert inhoudelijke kennis met een praktische blik. Daarnaast is hij getrouwd en vader van 2 jonge kinderen.

5. Annelies Boele

Geboren en getogen Dordtenaar Annelies (26 jaar) is ook een nieuw gezicht voor het CDA, in dagelijks leven is zij gezinsprofessional en kent daardoor het dagelijks leven van veel gezinnen van dichtbij.

Ze ziet waar ouders mee worstelen, waar kinderen tegenaan lopen en welke ondersteuning de omgeving aan het gezin kan bieden. Door deze praktijkervaring is ze realistisch maar weet ze ook dat de juiste hulp en goede voorzieningen het verschil kunnen maken!

6. Jolanda van den Aardwegh

Jolanda (56 jaar) is actief als commissielid voor het CDA. In het dagelijks leven werkt ze in het Albert Schweitzer ziekenhuis als verpleegkundige voor de consultdienst psychiatrie en de kwetsbare zwangeren.

Jolanda weet hoe groot de impact kan zijn van psychische problemen op mensen, gezinnen en op de omgeving. Daarom pleit ze voor een Dordrecht waar mentale gezondheid een volwaardige plek krijgt, waar preventie geen bijzaak is en waar professionals ruimte hebben om echt te helpen.

7. Nick de Graaf

Nick (27 jaar) werkt bij het Ministerie van Defensie als trainer integriteit. Daarnaast is Nick reserveofficier bij de Koninklijke Marine. Die achtergrond geeft hem discipline, teamgevoel en een nuchtere kijk op wat werkt en wat niet.

Hij is gewend om onder druk het overzicht te bewaren en anderen mee te nemen in een duidelijke koers. Nick vertegenwoordigt de jongere generatie binnen het CDA Dordrecht en brengt frisse energie mee. Hij denkt graag mee over thema's zoals veiligheid, betrouwbaarheid van de overheid, digitalisatie en kansen voor jongeren.

8. Willemijn Nobel

"Dordrecht kan wel wat zachtheid gebruiken", aldus Willemijn (39 jaar). Willemijn doet dat met Nobel's vanuit de onderstroom, het CDA Dordrecht vanuit de bovenstroom. Beiden mooi en beiden nodig.

"Voor mij is het CDA dé politieke partij die de zachte kant van Dordrecht ziet én nastreeft. Ik draag daar graag op de achtergrond aan bij".

9. Hanneke Ouwens

Hanneke (63 jaar) werkt bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) als bestuursondersteuner. Participatie loopt als een rode draad door haar werk. Hanneke gelooft dat inwoners vroegtijdig betrekken niet alleen leidt tot betere besluiten, maar ook tot meer vertrouwen in de politiek.

Ze zet zich in voor een Dordrecht waar participatie geen vinkje is, maar een vanzelfsprekend onderdeel van beleid. En waar de overheid betrouwbaar, duidelijk en dichtbij blijft. Om Dordrecht nog mooier te maken voor iedereen.

10. Richard de Vlaming

Richard (51) beschikt over ruime directie- en managementervaring in zowel het bankwezen als het zorg- en sociaal domein. Na een lange loopbaan in de financiële sector, maakte hij bewust de overstap naar de zorg.

Inmiddels is Richard directeur-bestuurder van een welzijnsorganisatie. In deze rol wordt hij dagelijks geconfronteerd met de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd, waaronder de toenemende behoefte aan ondersteuning, groeiende sociale ongelijkheid en een samenleving waarin onderlinge betrokkenheid minder vanzelfsprekend is geworden.

Naast zijn professionele loopbaan heeft Richard zich jarenlang ingezet als lid van de Raad van Toezicht van PZC Dordrecht en vervulde hij acht jaar lang het voorzitterschap van de Wijkkerkenraad van PKN Dubbeldam De Wijnstok.

Richard gelooft sterk in de kracht van gemeenschapszin. Hij benadrukt het belang van een inclusieve samenleving waarin mensen zich welkom voelen, gelijke kansen krijgen om mee te doen en buurten plekken blijven waar mensen elkaar kennen en naar elkaar omzien.

11. Maarten Overbeeke

Maarten (25 jaar) is trainee bij de Omgevingsdienst en actief als fractieassistent voor het CDA Dordrecht. Met zijn frisse blik en inhoudelijke betrokkenheid ondersteunt hij de fractie bij het raadswerk en volgt hij de ontwikkelingen in onze stad op de voet.

Maarten staat voor een eerlijke en toekomstgerichte aanpak van Dordrecht.

CDA Dordrecht | Dordrecht, januari 2026

De inhoud van het verkiezingsprogramma is eigendom van het CDA Dordrecht. Het is niet toegestaan voor derden om content te kopiëren, verspreiden of publiceren zonder schriftelijke toestemming.